

Hajdanán, amikor még nyolc királyság osztozott a szigeten, a legügyesebb művészek – udvari táncosok, gamelán zenészek és az árnyjátékok mesterei – évente egyszer egybegyűltek, hogy vidám hangulatú vetélkedéssel mérjék össze tudásukat. Időközben a királyságok megyékké lettek, ám a tradíció tovább élt, mi több, az egész szigetet megmozgató, egyhónapos rendezvényé nőtte ki magát.

Június derekán, amikor az ország elnöke felajzza a művészet íját, és a levegőbe röppen a vízililiom-fejű nyílvesztő, kezdetét veszi a Bali Művészeti Fesztivál. Az ünnepség résztvevőinek színpompás felvonulása igazi karneváli hangulattal adja tudtára bennszülöttnék és távolról érkezőnek egyaránt, hogy a műzsák csókjainak gyümölcsei beértek, s készek a szüretre.

A menetet a derűs badungi házigazdák vezetik fel, sarkukban Negara mosolygós küldöttségével, majd a Kelet-Baliról érkezett karangszemiek következnek: csillogó-tollbokrétás táncosnők, *krisz*-tőrökkel felszerelt fiatal férfiak, csengő-bongón vonuló zenészek, s végül a *gebogan* virágtornyokat fejükön egyensúlyozó, rózsaszín-kékbe öltözött lánykák. A következő csapat az északi bulelengieké, akiket a tabananiak követnek, élükön bambuszrácsot, s rajta hatalmas lovas figurát cipelő, narancssárga ruhás fiúkkal. A sort a gianyariak folytatják hosszú zászlóikkal, mögöttük a sárga-fekete kontyos fejdíszükben pompázó klungkungi lánykával és társaikkal, majd a bangliak jönnek, s végül a távolabbi szigetektől érkező vendégcsoporthok zárják a végláthatatlan menetet.

XII.

Fesztiváli hangulatban

1

2

- 1 A fesztiválok alaphangulata – a díszes ünnepélyesség mellett – a soha nem hiányzó derű és vidámság
- 2 Az *arzsza* színjáték életre keltői – még a felvonulás forgatagában, de már a megmérettetésre készülve

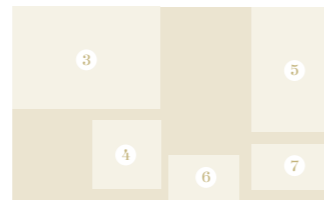
A fesztiváli hangulat amúgy a templomok születésnapjára, az *odalant* is végigkíséri. Csakúgy, mint a tudás istennőjének napját, a *Szaraszvati-ünnepet*, valamint a *galungan* és az azt tíz nappal követő *kuningan* közötti ünneppsorozat. A legnagyobb templomi fesztivál, a *galungan* idején az összes összességében és isten is alászáll a felső világból, hogy tíz napon át együtt ünnepeljenek a balinézekkel.

Az ünnepség során az isteneknek nagyon jó soruk van, hiszen nemcsak a legfinomabb falatokkal kínálják őket, de jelképesen megfürdetik, fekvőhelyre kínálják, sőt még zenével, árnyjátékokkal és táncelőadásokkal is szórakoztatják az égi vendégeket. Közben a hívők virágokkal, gyümölcsökkel, édes süteményekkel, olykor sült kacsával megrakott áldozati tornyokkal járulnak az oltárok elé, hogy a közös ima alatt a pedanda főpap áldásaként részesüljenek a tirtha szent vizéből.

A templomok körül közben mozgóárusok és „lacikonyhák“ ütik fel sátraikat, míg nem sokkal odébb az elmaradhatatlan kakasviadal szedi tollas és szerencsejátékos áldozatait. A tíz-napos ünnepség végeztével, *kuningankor* aztán a főpapok udvariasan az istenek tudomására hozzák, hogy eljött a visszavonulás ideje, s a templom egy időre ismét bezárja kapuit.

A szaka-év utolsó nagy fesztiváli eseménye a *nyepi* előtt egy nappal megtartott *taur agung*, az éves démonűző szertartás, melynek során népes csoportok rohagnak és pörögnek az ártó szellemek papírmáséból készült, három-négy méter magas képmásaival, az *ogob-ogob*kkal, nehogy a démonok visszatérjenek a falvakba. A biztonság kedvéért azért még el is égetik ezeket az óévűző szertartás estéjén.

Másnap, amikor a Nap fénykorongja felbukkan a horizont mögül, kezdetét veszi a balinéz újév, a *nyepi* ünnepe – ám ez már nem a hangos ünneplésről szól. A szaka-év első napján – a csend napján – Balin megáll az élet: az emberek félreteszik a munkát, az utcák az ürességtől konganak, sőt még a hangos nevetés és tűzgyújtás is tilos, és repülőket sem fogad ezen a napon a sziget reptere. A befelé fordulás, a belső megtisztulás időszaka ez, mely után aztán ismét tisztán, derűsen és reményekkel telve folytatódhat tovább az új esztendő, és persze a fesztiválok véget nem érő sora is.

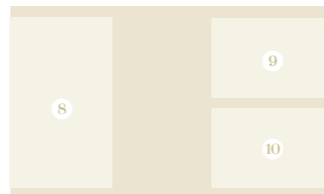

- 3 A művészeti fesztivál lényege mit sem változott: a megnyitó ünnepséggel és az előadásokkal is az istenek örömeit keresik a szervezők és a résztvevők
- 4 A Kelet-Baliról érkezett *karanjaszemiek* csoportjának egyik csinos, bokréta tagja
- 5 A *legong* táncot csak a pubertáskor eléréséig táncolhatják a lányok az istenek előtt
- 6 A szerelem szigetének fesztiváljain, ahol szinte szikrázik a levegő a felgyülemlett energiától, a szemek is sokszor összevillannak
- 7 A népiünnepélyek sokadalmában számos arcról az égieknek szóló alázat tükröződik

- 10 Zászlók, s zászlóvivők az ősök dicsőségére
- 11 Óévbücsúztató. *Taur agung* ünnepén papírmasé démonokkal vonulnak fel a fiatalok, majd az óév lezárásaként éjjel elégetik ezeket
- 13 A templomi születésnap jó alkalom a rég nem látott ismerősökkel való találkozásra
- 14 Most megy az a menet, vagy nem megy a menet?

- 8 Méhecskék: egy népmese testet öltött szereplői
- 9 *Tenganani* lányok az *Uszaba Szambah* fesztiválon
- 10 A díszes virág- és pálmalevel-tornyokat felvonultató *géboğan* menetek a fesztiválok szerves részei

